

Det kongelige Kultur- og kirkedepartementet

Postboks 8030 Dep.
0030 OSLO

Vår saksbehandler: Mari Grut
Tlf. 73 86 64 43
E-post: mari.grut@stfk.no
Postmottak: postmottak@stfk.no

Deres ref.:
Vår ref.: 200809756-2
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 5.6.2008

Høring - Rapport om tradisjonelt håndverk "Kulturhåndverk - avtrykk fra fortiden, uttrykk for øyeblikket, grunnlag for fremtiden"

Vi viser til brev datert 11. april 2007 og høring på rapporten "*Kulturhåndverk, avtrykk fra fortiden, uttrykk for øyeblikket og grunnlag for fremtiden*"

Sør-Trøndelag fylkeskommune er positiv til at Kultur- og kirkedepartementet har tatt initiativ til et samarbeid mellom de berørte departementene med siktemål å styrke og samordne feltet.

Rapporten er ryddig på å vise begrensningene i forhold til kunnskapsgrunnlaget og valg av fokus, men tilnærmingen med lite beskrivelser og fakta gjør det vanskelig å finne argumentene bak de valg av løsninger og tiltak som blir foreslått. Vi stiller derfor spørsmål ved om rapporten er et godt nok grunnlag for å ta beslutninger i forhold til flere av de forslagene som ligger i rapporten.

Sør-Trøndelag fylkeskommunes kjennskap på kulturhåndverkene baserer seg blant annet på tett kontakt mot BIRKA – nasjonalt senter for kunst og håndverk og fokus på tradisjonelt håndverk i tilknytning til museums- og kulturminneaktiviteten. Fylkeskommunen har også god kontakt mot Norges Husflidslag og finansierer en halv stilling som husflidskonsulent.

ANERKJENNELSE OG SYNLIGGJØRING AV UTØVERE

Vi er enige i forslaget om å opprette offentlig støtte/stipender til "profesjonelle kulturhåndverkerne" for å sikre god kunnskap i og om viktige kulturhåndverk på linje med kunstnerne. I tillegg er det viktig at ikke all synliggjøring av kulturhåndverk er knyttet til vern, men at kulturhåndverk også blir synliggjort som mulig næringsvei. BIRKA har maktet å sette fokus på næringsutvikling basert på kulturhåndverk og har markedsført kulturhåndverkene på en måte som trolig gjør de mer interessante for unge mennesker. Dette kan i sin tur kan bidra til rekruttering av personer som ønsker å jobbe med kulturhåndverk også fremover.

UTDANNING OG VIDEREFØRING AV KUNNSKAP

Vi er også enig i at det er et stort behov for kompetente håndverkere innen restaureringsfag og at det er et stort behov for opplæring og utvikling av opplæringsstrategier innenfor det såkalte

kulturhåndverket. I Sør-Trøndelag tilbys det undervisning i design og tekstil, design og trearbeid og børsemaker-utdanning. Vi deltar nå i en kartlegging av små- og verneverdige fag på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet som kan bli et viktig grunnlag for nye tiltak på området.

NÆRINGSUTVIKLING

I kapitlet "Kulturhåndverk som næring", vises det til at mange næringsaktører innenfor kulturhåndverkene står overfor de samme utfordringene som andre aktører innenfor de såkalte kulturnæringene. Mange av aktørene har et kulturfaglig utgangspunkt men har hatt lyst til-, eller har endt opp med å bli sin egen arbeidsgiver. Det er viktig å få mer kunnskap om omfanget av næringsaktiviteten knyttet til kulturhåndverkene som et grunnlag for å vurdere tiltak rettet mot disse aktørene.

Sør-Trøndelag fylkeskommune mener det er viktig å være ryddig på at alt kulturhåndverk hverken skal eller kan bli næring, men at det må legges til rette for de som ønsker å drive næring med utgangspunkt i kulturhåndverk. Vi er også enig i vurderingen innledningsvis i rapporten som viser til et potensiale for næringsutvikling med utgangspunkt i kulturhåndverkene. Kunnskap og kompetanse innenfor tradisjonelle håndverk er nødvendig for å levendegjøre vår egen tradisjon og historie innenfor turisme og opplevelsesnæring og som grunnlag for kreativ nyskaping. Det bør derfor finnes relevante virkemidler for næringsutvikling som et supplement til virkemidler rettet mot "profesjonelle kulturhåndverkere".

Vi er enig i vurderingen av at virkemiddelapparatet vil kunne ha behov for økt kjennskap til disse næringsaktørene og næringsaktørene vil også ha behov for økt kjennskap til virkemiddelapparatet og de virkemidlene som finnes i dag. Næringsaktørene gir uttrykk for at det er behov for en aktør som kan gi et tilbud på et lavere nivå enn det Innovasjon Norge kan tilby i dag. Vi mener at BIRKA kan fylle denne rollen på en god måte. Etableringen av BIRKA i 2003 kom som et resultat av utviklingen av Rennebumartnan, som har utviklet seg fra å være en lokal bygdekunstmartna til å ha som visjon å være Norges ledende salgsutstilling for husflid og håndverk. I 2007 hadde martnan 18 800 besøkende og har ikke plass til alle håndverkere som ønsker å stille ut sine produkter. Gjennom dette arrangementet har Rennebumartnan og BIRKA opparbeidet seg et stort nettverk av aktører innenfor kulturhåndverksnæringene. BIRKA blir stadig mer synlig overfor næringen og er opptatt av å kommunisere både med næringen og markedet blant annet gjennom bruk av sine nettsider. Fremover blir det viktig å avklare rolle- og ansvarsdelingen mellom BIRKA og Innovasjon Norge i forhold til næringsaktørene på dette feltet.

Når det gjelder forslaget om opprettelsen av et nasjonalt verdiskapingsprogram mener vi rapporten har så lite argumentasjon rundt hvilke behov et slikt program skal møte at det er vanskelig å vurdere hvorvidt dette er et godt forslag eller ikke.

SAMORDNING OG STRUKTUR

Vi ser behovet for bedre koordinering mellom de ulike aktørene som retter seg mot kulturhåndverkerne, og vi mener det er særlig viktig å få på plass en aktør som kan legge til rette for nærmere kontakt og møteplasser mellom Norsk handverksutvikling, BIRKA og Norges Husflidslag med tanke på å komme fram til en mer hensiktsmessig ansvars- og rolledeling.

Vi mener imidlertid det er lite hensiktsmessig å bygge opp et nytt nasjonalt apparat i tilknytning til Norsk handverksutvikling på Lillehammer for å fylle en rolle som BIRKA har i dag.

BIRKA er etterspurt av næringen, og som det også påpekes i rapporten er Norsk Handverksutvikling en lite synlig aktør i næringspolitikken og har i dag ikke en bredde i forhold til arbeidet med kulturhåndverkere. Selv om det opprettes en nasjonal koordinerende enhet mener vi derfor BIRKA fortsatt må ha hovedansvaret for næringsperspektivet i forhold til kulturhåndverkerne.

Med hilsen

Astrid Fuglås
Fagleder Kulturutvikling

Mari Grut
Rådgiver

Kopi:
Birka A/S